

„Църковен Вѣстникъ“

важна всѣки петъкъ
той има прѣвъ годината и три
приложения — по 1 книга отъ
4 печатни кода за всѣко
четирихсечие.

Годишната цѣна на „Църко-
венъ вѣстникъ“, заедно съ
трите приложения, за България
10 лева, а за странство 18 лева.

Единъ брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ ТРИ ПРИЛОЖЕНИЯ ВЪ ГОДИНАТА.

Абонаментътъ е годишенъ и
— всѣкога прѣдплатенъ. —

Всичко, относеще се до вѣст-
ника, се изпраща до админи-
страцията на църковенъ вѣст-
никъ* въ г. София.

За обявления се плаща за първи
пъкъ по 20 ст. на редъ съ
гармондъ, за всѣко повторени
по 15 ст.

Неплатени писма не се прие-
матъ — ржкописъ за седмичното
издание не се повръщатъ.

Съдържание

Обявление отъ семенарията.

Заключение по прѣдложението на Архиепископъ Менини.
Свещеническиятъ съборъ и учителитъ. — *Д-ръ Стэф.*

Цанковъ.

Репертуаръ на нашия народенъ театръ — *Д. М.*

Религиозно-националнитъ проявления въ послѣдно
врѣме. — *Д. М.*

Белетристика.

Изъ допискиятъ.

Църковна и общественъ лѣтописъ:

I. Вътрѣшенъ отдѣлъ.

II. Външенъ отдѣлъ.

Обявление

№ 407.

Управлението на Софийската Духовна Семинария
извѣстява за знание на интересующитъ се, че поправи-
телнитъ и приемнитъ изпити за слѣдване въ Семинарията
прѣвъ учебната 1906/1907 година ще се почнатъ на
25 августъ.

Желающитъ да постѣпятъ въ I класъ на семина-
рията, подаватъ прошения на името на ректора най-
късно до 20 августъ. При прошенията се прилагатъ
слѣднитъ документи: 1) кръщелно свидѣтелство, отъ което
да се вижда, че кандидатътъ не е по-възрастенъ отъ
17 години; 2) медицинско свидѣтелство, че кандидатътъ
е здравъ и нѣма никакви физически недостатѣци,
които биха му попрѣнили да бѣде свешеникъ или учи-
тель и 3) свидетелство, че е свършилъ съ примѣрно
поведение и добъръ успѣхъ най-малко III класъ.

Приемането на ученици въ I класъ става съ кон-
курсенъ изпитъ: писменъ и устенъ. Писменъ изпитъ се
държи по прѣдметитъ: аритметика, български езикъ и
краснописание, а устенъ — по Свещена история (вехти
и нови заветъ), Катихизисъ и Славянски прочетъ.

Тази година въ I класъ ще се приематъ всички
25 души ученици, отъ които 14 самоподържници, 6
души съ цѣла стипендия и 5 съ половина стипендия.

За стипендиянтъ ще може да бѣде приетъ младежа,
който изпълни слѣднитъ условия: а) на приемния из-
питъ да покаже отличенъ успѣхъ; б) да прѣдстави сви-
дѣтелство за бѣдностъ, съдържанието на което да бѣде
завѣрено отъ Околийското управление; в) да даде пис-
мено задължение, че ще постѣпи въ духовно звание,
когато достигне опрѣдѣлената за това въ закона въз-
растъ, или ще върне похарчената за издържането му
сума, въ случай че не изпълни горното задължение, или
бѣде прѣди врѣме изключенъ изъ Семинарията.

Забълъжка. Задължителното се изисква отъ уче-
ника слѣдъ като бѣде приетъ за стипендиянтъ.

Самоподържнициятъ плащатъ 480 лева пансионска
такса, отъ които половината се внасятъ безъ всѣкакви
отсрочки при постѣпването въ Семинарията, а останалата
половина — на 1 февруарий.

Забълъжка. Самоподържнициятъ не плащатъ учи-
лищна такса, но за това пѣкъ на свои срѣдства си до-
ставятъ учебницитъ. Полустипендиянтитъ внасятъ не-
прѣменно въ самото начало на учебната година извед-
нжъ 240 лева за цѣлата година.

Отъ всички новопостѣпващи ученици се изисква
да иматъ на първо врѣме по единъ чифтъ здрави обуца
и по едни черни панталони, съ които да поминатъ до
като имъ бѣдатъ дадени такива отъ управлението на
Семинарията. Освѣнъ това, тѣ трѣбва да иматъ още
свои: 4 ризи, 4 чифта долни гаши, 4 чифта чорапи,
кърпи за носъ и пешкири.

Курсътъ на семинарията е 6 годишенъ. Всички
ученици живѣятъ въ пансиона и носятъ формено облекло.

Отъ Управлението на Семенарията.

Заключение по прѣдложението на Архиепископъ Менини*.

Въ редъ броеве на вѣстника си ние се
занимахме съ по-важнитъ страни на прѣд-
ложението на Архиеп. Менини и изтъкнахме
тѣхната несъстоятелностъ. По-надълго да се
простираме сега, намираме за излишно. Днесъ
ще кажемъ заключението си и ще спремъ.

Каквито хитрини и да употребява, на
чиято поддържка и съчувствие и да се на-
блѣга католич. пропаганда, тя има да пожене
единъ день бури и вихри за вѣтроветъ, които
се опитва отъ врѣме на врѣме да посѣва.
Тя ще дочака минутата, когато досущъ не-
очаквано отъ нея ще се изчерпи дълготърпѣ-
нието на онѣзи, чието гостеприемство тѣй
безразсѣдно злоупотрѣбява и ще добие онова,
що има да ѝ се въздаде за раздоритъ, смут-
нята и разврата, постоянно и беззазорно при-
чинявани и разнасени отъ нея у насъ.

А нашата Църква, както отъ вѣкове,
ще продължава дѣлото на душеспасението
и духовната просвѣта на своитъ вѣрни съ
пълна надежда, че нападателитъ и гонители-

* вижъ бр. 28.

тѣ и ще се разбиятъ о нея, като о скала, и ще се посрамятъ. Тукъ можеме да сложимъ точка на въпроса и да свършимъ. Това обаче, не ще сторимъ, и то по дългъ.

Помнятъ читателитѣ ни приведената ни редица отъ прошения на нашитѣ братя-католици отъ Свищовско до Министерството на Изповѣданията. Н. Събрание, Държавния Глава, та дори до църковната власт на господствующата въ страната Църква — Св. Синодъ. Отказваме се да диримъ и прѣцѣняваме причинитѣ, поради които сж останали въ течение на дълги години безъ внимание и удовлетворение толкози основагелнитѣ и справедливи оплаквания на реченитѣ наши братя. Пжтемъ като отбѣлзваме, че Св. Синодъ още въ свое врѣме е направилъ, гдѣто трѣбваше, своето ходатайство по тѣхнитѣ до него молби, ще добавимъ, че при добра воля могло би много да се стори за удовлетворяване и на молбитѣ и на потѣпканата справедливостъ.

Както е извѣстно въ Княжество България живѣятъ до 16 хиляди католици, отъ двѣ категории: а) *мѣстни* подданици, българи унияти и българи-католици; б) *чужди* подданици католици отъ разни народности. Духовенството, което отслужва трѣбитѣ на двѣтѣ категории католици, е едно и сжщо и *изключително отъ чужди нации*. На българитѣ-католици, както видѣхме, се отрича правото да иматъ свещеници отъ своята сръда.

При подобно малобройно паство католишкото духовенство въ Княжество България се състои отъ трима владици: Архиеп Менини въ Пловдивъ, Епископъ Хенрихъ Дулсе въ Никополъ, и единъ въ Одринъ, за униятитѣ българи, и голѣмо множество свещеници и други духовни лица отъ двата пола. Издържането на този сонмъ отъ свещенослужители тегне на такова малко множество християни, особено же на българитѣ. Докогато на 230 хиляди православни българи въ Княжеството има само единъ архирей, или всичко 1 архирея на 2,600,000 хиляди душъ, то католицитѣ, на брой едва 16000 душъ, иматъ трима архирея. Нѣма съмнѣние, че броятъ и на енорийскитѣ свещеници у католицитѣ ще отива въ сжщата пропорция. Чудно ли е подиръ това, защо беззащитнитѣ наши братя освѣнъ отъ разнитѣ безобразия на своитѣ домини, се оплакватъ и отъ грабителството на послѣднитѣ! Кой, ходилъ по онѣзи мѣста, не знае изобилието и пишността въ кжщата на единъ доминъ въ България!

Извѣстно е, че за нашето духовенство по силата на единъ отъ първитѣ, създадени слѣдъ освобождението, закони — Екзархияския уставъ — сж прѣдвидени редъ условия и ограничения, въ послѣдне врѣме още построги; за смѣтководството и управлението на нашитѣ църкви и манастири има цѣла

верига наредби и наставления; за встѣпването въ бракъ — друга верига наредби и ограничения. А за католишкото духовенство и църквитѣ му — нищо отъ това. Нашиятъ младежъ, за да встѣпи въ бракъ, трѣбва да е свършилъ най малко 18 години, а католишкиятъ, сръщу 50-100 лева откупъ, добива позволение отъ владиката си да встѣпи въ бракъ на 15 годишна възраст, па дори и на 13 години. ¹⁾

Това съпоставление свидѣлствува, че пропагандата въ своитѣ дѣйствиия не е сръщала и не сръща никакво ограничение отъ държавната власт и че е била, както и сега е, оставена волна и свободна, дори когато настѣпва въ областъта и нарушава правата на господствующата Църква. Длѣжни сме, обаче, да признаемъ, че за това тя не е дотамъ виновата: „безуменъ изяжда два зелника, побезуменъ който ги дава“, — да се изразимъ съ малко вулгерната народна поговорка.

За да се тури конецъ на тази безредица, не се изисква много нѣщо: доста е да се прѣдвидятъ по законодателенъ редъ за духовенствата и на другитѣ изповѣдания, въ това число, разбира се, и на католишкото, онѣзи, прѣдвидени за насъ православнитѣ, наредби, които сж отъ естество да прѣсѣкатъ пжтя на злоупотрѣбления, като изложенитѣ ни. Така, *лицата, които ще изпълняватъ въ държавата длѣжности отъ общественъ характеръ, трѣбва да бждатъ мѣстни подданици и надлежно подготвени*. Отъ това ще послѣдва, че въ духовенството на българитѣ католици ще постѣпватъ лица отъ тѣхната сръда, българи и български подданици. Съ подобна наредба ний нищо ново нѣма да изобрѣтимъ, защото на западъ въ всички европейски държави католишкото духовенство по народностъ и подданство цринадлежи на сжшия народъ, комуто и служи.

По бройностъ истото духовенство трѣбва да бжде сѣразмѣрно съ броя на католицитѣ мѣстни поданици въ България, като се опрѣдѣли отъ колко кжщи да се състои енорията на единъ свещеникъ. — Опрѣдѣли ли се веднажъ броятъ на служащитѣ въ България католишки духовни лица, ще може да се тури граница на оная тѣхна папльчъ отъ двата пола, която безспирно снове по всички кжтове на страната ни и дебне гдѣ може да свие гнѣздо съ пропагандическа цѣль. Защото, знае се, на това сноване много се дължи, гдѣто въ разстояние на нѣколко години католишката пропаганда, безъ да има достатъчно число свои вѣрни, откри параклиси, църкви и училища въ градове като Варна, Търново, Стара-Загора. Ако не се взематъ наскоро мѣрки, страната ни ще изпопълни отъ масса още калугери и калугерици, които сж прокудени

¹⁾ вижъ бр. 26 на Ц. Вѣстникъ.

отъ католишкитѣ земи и дирятъ нови селища.

За да бждатъ християнитѣ завардени отъ злоупотреблението на своитѣ алчни домини, трѣбва да се опрѣдѣли такса за извъриването на разнитѣ трѣби. Съ тази мѣрка българитѣ католици ще се избавятъ отъ тежкитѣ подаяния, които поднасятъ на духовнитѣ си служители, а сжщо и отъ задължителнитѣ понастоящемъ присмъртни дарения въ полза ужъ на църквитѣ си, а въ сжщностъ за поддържането на католиш. духовенство.

За избѣгване злоупотреблението съ църковнитѣ имоти и приходи да се разширятъ правата на църковнитѣ настоятелства, и финансовата властъ да прѣглежда отъ врѣме на врѣме смѣтководнитѣ книги.

Да се учреди духовенъ сждъ, безъ рѣшение отъ който да се не налага никакво наказание. При подобенъ сждъ възможно ще бжде да се прѣкратятъ онѣзи духовни наказания, които, споредъ както бѣха разкрити прѣдъ Рус. Окр. Сждъ, сж отъ много долне естество.

На свършване ще кажемъ, че по тѣзи и други още съображения налага се да се взематъ мѣрки противъ католишката и другитѣ пропаганди, за да се прѣкрати, докль е още врѣме, злото, що поотдѣлно и вкупомъ тѣ прѣчиняватъ на отечеството ни, като разсвѣтатъ и раздухаватъ страститѣ и пороцитѣ въ срѣдата на неговитѣ синове.

Да се надѣмъ, че дълго врѣме не ще мине, и тѣзи мѣрки ще бждатъ взети!

Свещеническиятъ съборъ и учителитѣ

Въ желанието си да се въдвори дружна дѣйностъ въ името на народното благуване, свещеническиятъ съборъ изпрати до учителския конгресъ известната вече телеграма, на която послѣдниятъ не само не отговори, но не счете за потрѣбно даже и да я прочете. Тоя фактъ дойде да доочъртае вътрѣшната физиономия на мнозинството отъ нашето учителство. Не оставаше вече никакво съмнѣние, че нашето учителство, въ лицето на своитѣ прѣдставители, явно се обявя противъ задачитѣ и цѣлитѣ на нашето свещенство, т. е. противъ религиозно-правственото у душата и живота на нашия народъ. Можеше ли послѣ това нашето свещенство да се задоволи само съ констатиране на печалния фактъ? Можеше ли то при явното зло и опасностъ поне за идентѣ, на които то служи, да остане като простъ зритель съ скръстени рѣцѣ? Безъ много мисляне, трѣбва да се отговори, че при тѣй сложилитѣ се случаи и обстоятелства, нашето свещенство трѣбваше непрѣменно да взема опрѣдѣлено положение спроти антирелигиозната дѣйностъ и манифестация на нашето учителство. А ако това е тѣй, то свещеническиятъ съборъ (послѣ хатактерния отказъ на учителския конгресъ да прочете въпросната телеграма) не само можеше, но и трѣбваше да се занимае съ дѣйността и идентѣ на нашето учителство поне до толкова, до колкото тѣ засѣгатъ прѣжитѣ цѣли на свещенослужителитѣ народни. Свеще-

ническиятъ съборъ, значи, въ пълния редъ на нѣщата, разисква и рѣши, че учителитѣ (или по-точно — болшинството отъ тѣхъ) сж отявлени врагове на църквата; че свещеницитѣ не могатъ, безъ да измѣнятъ на призванието си, да толериратъ констатираното зло; че тѣхенъ свещенъ дългъ е да взематъ мѣрки противъ това зло, до като то не е пуснало още дълбоки корени. На прѣдставителитѣ на нашето свещенство, наистина, свещенъ и идеенъ дългъ се налагаше да подканятъ съратницитѣ си къмъ активна християнска дѣйностъ за опазването и одѣйствяването на християнскитѣ православни жизнени начала противъ съблазнителната и рушителна дехристиянска дѣйностъ на повечето отъ нашитѣ учители. Дългъ църковенъ и общественъ е на пастиря да освѣдоми, освѣтли паството си за загниждането и дебянието между него на злото. И отъ мое лично гледище поне, честь и хвала се пада на свещенството, задѣто, като себепожертвено протѣгна рѣка за дружна дѣйностъ, не се омарлуши отъ отказа, а погледна злото направо въ очи. Нашето свещеничество подиръ това трѣбва да почне активна обществена дѣйностъ за освѣтлението на обществото: въ що и къдѣ е злото. Народниятъ пастиръ вече не смѣе да мълчи прѣдъ народа. Той откровенно и ясно на всеуслышание трѣбва да заговори и безбоязнено да заработи. Инакъ — той ще прѣстане да бжде пастиръ, народенъ водителъ, и ще се обърне въ наемникъ, въ духовенъ търговецъ, въ псе, що не умѣе да лае. . .

Азъ мисля, поради това, че изявленията на свещеническиятъ съборъ досѣжно антирелигиозно правствената дѣйностъ на болшинството отъ нашитѣ основни учители заслужаватъ и одобрение и вслушване. Нашето общество трѣбва да се вслуша въ общия свещенически гласъ относно единъ отъ най-сждбоноснитѣ за бжднината ни въпроси — идейнитѣ изтупления и домогательства на българския учителъ въ оградата на самата школа. Наистина, по-голѣмата и по-свѣсна частъ отъ обществото ни разбра, на кой духъ служи нашето основно учителство вече отъ тѣхния съборъ и конгресъ. Ала това не е достатъчно. Трѣбва да се прѣдприеме нѣщо по-силно противъ модерния бѣсъ. Трѣбва — нека пакъ повтора — да се вслуша обществото ни въ призива на нашето свещенство за вземание активни охранителни мѣрки противъ тоя модеренъ бѣсовски духъ.

„Прибързаностъ ли е всичко това отъ страна на нашето общество? 1) Прибързаностъ ли или закъснение трѣбва да се нарече туй свещеническо рѣшение, когато то идва слѣдъ като нашата младежъ и нашето учителство вече въ болшинството си стана, ако не антирелигиозно, то поне нерелигиозно? Или това обвинение въ прибързаностъ трѣбва да се сведе въ туй, че нашето свещенство е рѣшило въ дѣйността си противъ учителското безбожие да се обръща и къмъ бацитѣ и майкитѣ, безъ съгласието на които и надъ дѣцата на които се вършатъ най-опасни експерименти съ здѣйни заблуди? Азъ мисля, напротивъ, че ако свѣщеникътъ не направи това, той върши вѣроломство и спроти себе, и спроти обществото и прѣдъ Бога! Злото не можа да

1) Въ „Вечерна Поща“ (Шанговата) бр. 259 т. г. нѣкой си Ив. Хаджиевъ въ статията си „Учителството и Свещеничеството“ нарича „прибързаностъ“ осждата, която произнесе свещеническиятъ конгресъ надъ антирелигиозната дѣйностъ на учителството.

се търпи. И съ него не може да се влиза въ компромисъ. Който вижда злото и не го посочва и не работва противъ него, той става неговъ съучастникъ. Туй ли се иска отъ нашето свещенство? Туй ли трѣбва да вършатъ служителитѣ на духа, истината и доброто? Не, нашето свещенство не е изпълнило още дълга си. То рѣши само; а рѣшението трѣбва да се изпълни. Нашето свещенство не че прибързва, а пагубно ще закъснява, ако още сега, споредъ сили, повсемѣстно не се заеме съ работа чрѣзъ бащи и майки за отстранението на всички ония, що противъ собствени задължения, нечестно и безсвѣстно си играятъ съ обществената българска воля, и съзнателно или безсъзнателно ширятъ не божието, а животинското.

При днескашната училищно-възпитателна неуправия, когато въ школата явно и безнаказано се гаври Богъ, религия, църква и всичко свещенно за народа ни; когато разпространителитѣ на тая богомерзка гавра се не само толериратъ, но често крѣпятъ, покровителствуватъ и защищаватъ; когато даже отъ по-горни мѣста не се стѣсняватъ дѣломъ и словомъ да признаватъ, че днесъ се насърчаватъ и повишаватъ интернационалитѣ и нерелигиозни училищни елементи — то пита се: не бѣ ли тъкмо на мѣсто и на врѣме рѣшението на свещеническия конгресъ да се почне активна дѣйностъ въ и чрѣзъ обществото противъ всичко, що проповѣдва и крѣпи у нашитѣ училища дехристианизацията и аморалното? За свѣсния и възмъжалъ общественъ дѣецъ тукъ два отговора не може да има.

Дано само нашето свещенство пристъпи по-скоро и по-интенсивно къмъ обговорваната, рѣшена отъ неговия конгресъ работа. И дано нашето общество най-послѣ разбере, че призивътъ и рѣшението на нашето свещенство се касае за въпроси отъ съдбоносни за бѣднината ни характеръ, що сж подзети на игра отъ полупросвѣтени и тръгнали подиръ слободията момци. . .

Д-ръ Стеф. Цанковъ.

Репертуарътъ на нашия народенъ театъръ.

Миналата година въ Ц. В. (1) писахме все по сщия въпросъ, т. е. за репертуарътъ на нашия народенъ театъръ. Тамъ бѣхме казали, че сценическитѣ прѣдставления въ насъ или „театърътъ“ стоятъ въ тѣсна връзка съ нашето учебно дѣло, защото тия прѣдставления сж изхождали изъ училищата, и туй, що е наченато отъ училището, завършвано е отъ театра. Училищнитѣ здания сж били, и училища и театри, а учителитѣ: и учители и актьори. Въ тая си форма театръта сж допълняли туй, що е начинало училището и служили за такива възпитателни срѣдища, каквито сж били и училищата. Като училищата и тѣ сж будили националното съзнание, любовъ къмъ отечеството, и стрѣмление къмъ високи цѣли и идеали за благо на църквата и народа. Макаръ че въ техническо и художественото отношение и да е оскѣдѣвалъ тоя театъръ въ много нѣща, все пакъ е билъ силенъ лостъ за пробуждане на народното съзнание.

Репертуарътъ на тогавашнитѣ сцени бѣше земенъ, или отъ чуждата литература, или отъ народния животъ:

нъ всекога се имало прѣдъ видъ една неизмѣнна цѣль: писаната да всагда религиозно-правствени чувства, състрадание къмъ невиннитѣ и страждущитѣ, и да пробужда въ народа и учащата се младежъ национално съзнание, патриотизмъ и стрѣмление къмъ високо и идеално. И тѣ напълно заслужавахъ лестното име, което носѣхъ „училищни театри“.

Въ речената статия бѣхме изтъкнали, че въ провинцитѣ, и до днеска тия „училищни театри“ съ тѣхнитѣ репертуари изъ народния ни животъ, изъ народната ни история или изъ народнитѣ ни умотворения съществуватъ. Тамъ надълго бѣхме изложили, какъ народниятъ ни театъръ въ София съ своя репертуаръ принася врѣда на обществото, а особено на учащата се младежъ.

Ако се повръщаме днеска пакъ да говоримъ за нашия народенъ театъръ, за неговия репертуаръ — то правимъ това, по поводъ на писмото на г-нъ Министра на Народното Просвѣщение до управлението на народния театъръ. Въ туй си писмо, Министра, като има прѣдъ видъ, че отъ идущата година народниятъ ни театъръ ще има своя модерна сцена, казва, че репертуарътъ на трупата съставлява единъ отъ най-важитѣ въпроси. Отъ правилното разрѣшение на тоя въпросъ зависи успѣхътъ на едно също дѣло. По нататъкъ, Министрътъ иде да признае туй, за което бѣхме писали още прѣди една година, а именно че, репертуарътъ въ нѣкои случаи се отклонявалъ *значително* (к н.) отъ тенденцитѣ, които трѣбва да прѣслѣдва единъ еминентно възпитателенъ институтъ, какъвто е народниятъ театъръ: да развива не само вкуса на публиката, нъ и да влие морално, на и да спомага да процвѣтяването на домашната драма. За постиганиято на тая тенденция, той посочва и принципитѣ, възъ основание на които трѣбва да се състави бѣдъщия, репертуаръ тѣ сж: 1) трѣбва да се даватъ по често класически пиеси, каквито новата сцена вече допуска, 2) трѣбва да се даватъ и модерни пиеси, нъ не само съ огледъ на тѣхния вънкашенъ успѣхъ а и къмъ вътрѣшното имъ достойнство, 3) да се непрѣдставяватъ остарѣли посрѣдствени пиеси и 4) да се култивира българска драма, ако въ прѣво отъ врѣме и да не дава образцови творения.

Въ туй свое писмо Министрътъ споминя, че: „народния театъръ нѣма нужда да конкурира съ трупи, които съ прѣдствленията си искатъ да произведатъ само ефектъ, или да постигатъ пекуниаренъ успѣхъ“ — недѣгъ, отъ който е най-много страдаялъ народния театъръ, защото само за да произведе ефекти и да постигне пекуниаренъ успѣхъ, е ималъ въ репертуара си такива пиеси, като „На днѣ“, „Тѣкачитѣ“, „Изгубенъ животъ“, „Подхлъзва се“, „Женени ли сме“, и пр. пр. — пиеси които възхищаватъ само нашата учаща се младежъ и чирачетата съпровождахъ всека сцена съ бурни аплодисменти, за такъвъ ефектъ нѣкои отъ тия пиеси се прѣдставявахъ по нѣколко пѣти, макаръ че ежедневниятъ печатъ посочи на грамадното врѣдно влияние, което иматъ тѣ върху учащата се младежъ. Туй врѣдно влияние се съглежда въ подражението на ученицитѣ на нѣкои отъ изнесенитѣ на сцената типове. Хубава е идеята на г. Министра да се култивира за напрѣдъ на сцената на нашия народенъ театъръ българската драма. Дѣйствително, за прѣво врѣме може-би нече имаме образцови тво-

(1) бр. 23 отъ 3 юлий 1905 година.

ния, нъ каквито и да бждтъ тѣ, все ще влияятъ възпитателно върху нашата младежъ. Въ миналогодишната си статия бѣхъ спомѣналъ, че въ единъ селски театръ се прѣдставихъ такива сцени: какъ се изпращаха на заточение тримата наши пастири: Авксентий, Иларионъ и Паисий; какъ двамата брата Миладинови, оковани въ вериги въ турския затворъ, водятъ разговоръ за българския народъ за неговото страдалческо положение и за свѣтлата надѣжда. И когато тия труженници Отци се обръщахъ съ думи къмъ народа, и му давахъ надѣжда за свѣтлото бдѣще; и когато двамата братия мѣсници лѣбехъ думи за отечеството, за Църквата и народа — цѣлата зала захълца съ гласъ. Таково силно бѣше впечатлението. И когато се свършихъ пиеситѣ, ясно се виждаше, че и селени и селенки; и ученици и ученички излизахъ изъ училището, опоеени отъ чувство на вѣра въ Бога, отъ чувство на любовъ къмъ ближния си и отъ рѣшителностъ да се жъртвуватъ за благо на отечеството.

И кой може да откаже мощното възпитателно значение на подобни пиесички отъ дваактови или триактови сцени.

А нашия миналъ животъ е прѣпълненъ съ високо-назидателни събития и случки, и тия събития и случки бихъ се извели на сцената, доволно да се прѣдпише конкурсъ, или просто да се поканятъ нашитѣ писатели и поети.

Съ миналото на нашия животъ се заинтересували чужденцитѣ, и вече сж извели частъ отъ тоя животъ на своитѣ сцени, каквато е пиесата „За коровата“. И тая пиеса която се прѣдставлява съ успѣхъ на парижкитѣ сѣсни, до колкото помнимъ, на нашата сцена, се не изнесе нито веднѣжъ.

За да се състави такъвъ репертуаръ, който би отговорилъ напълно на назначението на нашия народенъ театръ, министерътъ прѣпоръчва на управлението да прѣсѣе най-тщателно репертуара напечатенъ изъ вѣстницитѣ, като се ползува отъ свѣтитѣ и мнѣнията на артистичния директоръ. Нѣма съмнѣние, че г. Шмахъ като артистъ, ще бжде най-компетентното лице, което да се произнесе върху пиеситѣ, обаче съ това се не постига напълно пѣлътъ. Г. Шмахъ може да познава много отлично класическитѣ и модерни пиеси, но кои отъ тѣхъ ще бждатъ пригодни за нашата сцена, кои отъ тѣхъ ще влияятъ морално върху нашата учаща се младежъ — туй той едва ли ще рѣши сполучливо; освѣнъ това върху прѣцѣнката на нашата драма, ако би се прѣдложила такава на управлението, сжщо така той не би можалъ да се произнесе рѣшително и сполучливо.

Ето защо, когато вече имаме една народна модерна сцена, трѣбва да имаме и единъ добъръ отбранъ репертуаръ. А такъвъ ще може да бжде съставенъ само и единствено отъ единъ комитетъ, съставенъ отъ наши нѣкои писатели, поети и мислители. Не трѣбва да се свѣдимъ. Ако за единъ учебникъ прѣди да бжде допустенъ въ училището, ние го прѣсѣваме и прѣцѣждаме най-тщателно, то защо така леко да гледаме на една пиеса, която въ възпитателно отношение има несравнено по-голѣмо значение. Ако това се не стори, при всичката добра воля на г. министра, при всичката добра воля на управлението на народния театръ, ние пакъ ще имаме

несполучливъ репертуаръ — и вѣрвамъ пакъ ще чуемъ думитѣ, че репертуарътъ се отклонилъ отъ ония тенденции, които трѣбва да прѣслѣдва театрътъ като еминентно възпитателенъ институтъ.

Д. М.

Религиозно-националитѣ проявления въ послѣдно време.

Св. българска Църква — центъръ на народното благочестие, на народнитѣ тежнениа и на народната култура, ето цѣлъ полувѣкъ е въ отбрана срѣщу нападенията отъ страна на цариградската Църква и нейното духовенство. Тия нападения, не само не отслабнахъ прѣдъ кротостта и търпимостта на българския православенъ народъ и неговото духовенство, нъ се усилихъ и озвѣрихъ до толкова, щото се прѣвърнаха въ диви изтѣпления противъ всичко българско. Отъ година и повече, православния български народъ и православното българско духовенство е подложено на едно систематично изтѣбляване отъ страна на грѣцки чети, вербувани отъ грѣцкото правителство въ Атина и отъ грѣцката патриаршия и нейнитѣ владици въ вилаетитѣ и поддържани се богатитѣ срѣдства, събрани отъ грѣцитѣ изъ всичкитѣ страни.

Че грѣцкото правителство вербува, поддържа и насърчава тия разбойнически чети, най-ясно се доказва отъ колективното напомнувание, направено въ послѣдно време на Атинското правителство отъ силитѣ. Че патриаршията и грѣцкитѣ владици вербуватъ, поддържатъ и насърчаватъ тия разбойнически чети, доказва се отъ мѣркитѣ, които турското правителство при всичкото свое добро разположение къмъ изтѣпленията на тия разбойници, бѣ принудено да вземе строги мѣрки срѣщу нѣкои грѣцки митрополити. — отстраняванието имъ отъ епархиитѣ. А тия мѣрки турското правителство нѣмаше и не можеше да земе, ако не притѣжава сериозни и безсѣмнени данни и доказателства. Тия разбойнически чети извършихъ такива злодѣйства, каквито историята не помни: изободвание очитѣ на живи людие, обезчестявание на моми, жени, а слѣдъ това мѣченически убивани, съсичание на дѣца, убивание на жени, мъже и старци, разпаряние трудни жени и набучвание на ножовѣтъ нероденитѣ още отрочета и други изтѣпления, кое отъ кое по-грозно, по-свирѣпо, по-звѣрско.

И защо е туй изтѣпление срѣщу тия невинни въ нищо същества?

„Откажете се — казвали сж тия грѣцки разбойници на своитѣ жъртви — отъ Екзархията, признайте патриаршията, и вие ще живѣете мирно; иначе всички ще изтѣбимъ“. Значи, българинътъ и българката се изтѣбляватъ въ Македония и Одринско, не за друго, а само защото призоваватъ св. Екзархия, защото сж чеда на св. българска Църква.

Св. Българска Църква като гледаше тѣзи изтѣпления срѣщу своитѣ чеда, усѣщаше нетърпими мъжи; нъ що можеше да стори Св. Екзархия въ Цариградъ, или Св. Синодъ въ Софиѣ. Тѣ сж болки на сърдцето си броеха имената на падналитѣ мѣченици, четѣхъ подробноститѣ на мѣченията, съ които сж издѣхвали.

Овѣзи, които можехъ и трѣбвахъ да спрятъ тия

изтѣпления съ срѣдства иначинъ, съ които разполагахъ и каквито народътъ — живата Българската църква, имъ бѣ повѣрилъ — необяснимо защо, мълчехъ.

Народътъ, заедно съ своитѣ архипастри страдаеше, но мълчеше; за да не слуша воплитѣ на страждущитѣ си братя отъ таткѣ Рила и Родопитѣ, народътъ бѣше принуденъ да си запуши ушитѣ. До толкова той бѣше възмутенъ отъ общата тъга.

При туй изтѣпление на грѣцкитѣ разбойници въ Македония и Одринско българскитѣ граждани очеквахъ отъ своите съграждани гърци, да издигнатъ тѣ своя гласъ, своя протестъ и да докажатъ съ туй, че тѣ цѣнятъ дружелюбието, съ което ги обси́ва българския народъ въ Княжеството. Нашитѣ съграждани гърци трѣбваше да сторятъ това, нѣ тѣ го не сторихъ.

Година и повече грѣцкитѣ разбойници колятъ и убиватъ българитѣ въ вилаетитѣ, нѣ ние нечетохме никъдѣ ни два реда написани въ издаваемитѣ въ Княжеството грѣцки вѣстници срѣщу тия изтѣпления; не чухме отъ никого ни двѣ думи, съ които да се порицаатъ тия звѣрства. Напротивъ, ние четохме въ филипополисъ и други цѣли филипика за тия изтѣпления и купъ ругателства, изсипани срѣщу всичко българско; ние чухме отъ устата на единъ учителъ въ Пловдивъ прѣдъ многолюдно грѣцко събрание най-цинични оскръбления срѣщу всичко българско — и никой не протестира.

За да бѣде търпѣнието на българския народъ турнато на най-болно мъчение, трѣбваше да види, че тия гърци, български граждани, събиратъ парични помощи за грѣцкитѣ разбойници въ вилаетитѣ, и че български граждани гърци отиватъ като четници въ вилаетитѣ да убиватъ българитѣ. И тѣй го видѣ българския народъ.

Чашата бѣше прѣпълнена до горѣ, и бѣше нужно още една капка.

Костерътъ бѣше нарупанъ, сухи съчки бѣха подкладени, и всичкия той палимъ материалъ бѣ посипанъ съ смола, създадена отъ кръвта на загиналитѣ мъченици; трѣбваше една клечка кибритъ.

Капката въ чаша я изсипа; и клечката кибритъ я драсна. — Кой?

Пакъ сжщата цариградска църква.

При обстоятелствата, които бѣха създадени отъ сжщата патриаршия, изискваше се щото тя въ отношение къмъ княжеството и неговитѣ закони, да се ръководи отъ мъдростъ и тактъ. Високомѣрна и нахална, цариградската църква показа такава прѣзрителностъ къмъ българския народъ въ Княжеството и Българското правителство съ назначаванieto и изпращанieto на Неофита за Варненски грѣцки митрополитъ, щото чашата прѣля. Костерътъ пламна.

Идването на Неофита два пѣти въ Варна се свърши съ ония народни проявления, които журналистката хроникера обширно

Езикътъ на филипополисъ и на атинския философъ въ Пловдивъ — родихъ ония религиозно-национални проявления, и които още може би сж въ началото си.

Общото държание на нашитѣ съграждани гърци отъ година на насамъ роди оная замисль на „Българския народенъ просвѣтителенъ съюзъ“ която макаръ още въ проектъ, утрѣ ще бѣде дѣло извършено.

Ние, като поздравяваме туй религиозно-национално проявление и движение, молимъ всички, които ръководятъ туй движение, на ентузиазма, както и на изблика на праведния гнѣвъ народенъ да турятъ граница. Да го ръководятъ вдъхновяватъ и упѣтватъ, нѣ да пазятъ, щото буйнитѣ вълни, като излизатъ тукъ, тамъ изъ коритото, да не правятъ опустошения, които повече врѣдятъ на дѣлото, отъ колкото му помагатъ.

Д. М.

Белетристика.

Послѣднитѣ дни отъ живота на Пилатъ.

Прѣвелъ П. Пев

Въ царуването на Калигула, когато въ Виена билъ преторъ К. Морций, единъ път се носяла бърже изъ столичниятъ градъ на Галия колесница, съпровеждана отъ множество ѣздачи, които заобикаляли отъ всички страни. Много народъ я придружавалъ; най послѣ тя се запрѣла прѣдъ единъ доста скроменъ домъ. Огъ колесницата твърдѣ пѣргаво, безъ да се гледа на старостта, слѣзълъ старецъ; той билъ високъ на ръстъ и прѣгърбенъ; два роба отъ юдейско произхождение го придружавали до прѣдната стая, дѣто домакинтѣ очаквалъ госта си. Слѣдъ това робътъ, който нагледвалъ банята, направилъ ванна на стареца, омилъ го и го намазалъ съ миризливи масла. По послѣ били запалени лампи въ обѣдната стая и била приготвена вечеря. Албимъ се намиралъ тукъ, въ този стая, самъ съ своятъ гостъ и слѣдъ вечерята се започналъ слѣдния разговоръ между двамата тия мъже:

— „Много години се минахъ отъ това врѣме, когато азъ — казалъ Албинъ на госта си, се раздѣлихъ съ тебе. Да прѣсушимъ чашитѣ въ честь на нашето сегашно свидание!“

— „Наистина! вече се минахъ много години! съ въздишка произнесалъ старецътъ, нека да бѣде проклетъ този день въ който азъ, послѣ Валерия Гроция, станалъ управителъ на Юдея! Моето име е проклето, нещастие прѣслѣдва тогава, който го носи. Моятъ прадѣдо, консулъ Понтий, запечаталъ върху римското чело въ войната съ самнититѣ печати на безчестието; другъ загина у партянитѣ, а азъ! азъ!“

Старецътъ поставилъ чашата на масата, горчиви слъзи се тързалиха изъ очитѣ му и капели въ виното

— „Какво си направилъ ти? Несправедливостта на Калигула те подхвърля на изгнание въ Виена, но по каква причина, незнамъ?! Азъ четохъ нѣщо за тебе въ вѣстникъ „Табулари“ Префектътъ на Сирия Вителій, твоятъ врагъ, те обвинилъ прѣдъ Цезаря“ че ти си на казвалъ разбунтувалитѣ се евреи, които убили нѣколко човѣка отъ самарянитѣ и че послѣ това прѣстѣпление си се обградилъ съ обкопи на планината Гаразинъ. Тебе те обвиняватъ, че си постѣпилъ жестоко съ юдейтѣ единствено отъ умраза къмъ тѣхъ.

— „Не, Албине, не; кълна се въ боговетѣ, не е несправедливостта на Цезаря, което ме тѣй силно мъчи.“

— „Може би си притѣснявалъ юдейтѣ?“

— „Не“.

— „Може би си отнемалъ хубавитѣ юдейки отъ тѣхнитѣ мъже?“

— „И това не е“.

— „Може би си приковалъ на кръстъ римскитѣ граждани, както Веръ въ Сицилия?“.

— „Никакъ не“, отговорилъ Пилатъ.

— „Азъ всѣкога съмъ те считалъ за добъръ и разсѣдливъ, продължавалъ по вѣстатъкъ Албинъ, за това високо съмъ протестираалъ противъ сѣдбата, за дѣто е написала такава прѣсѣда противъ тебе. Сенатътъ не е билъ запитванъ по твоето дѣло и ти си станалъ жертва на Витлиевитѣ клевети“.

— „Да поговоримъ за нѣщо друго, Албине. Пътуването отъ Римъ до тука ме е много уморило, за това разговорътъ относително такъвъ важенъ прѣдметъ нека отложимъ за утрѣ. Това рейнско вино е прѣвъзходно!“.

— „Бѣди внимателенъ, Пилате, защото то бърже опоява“.

— „Не се страхувамъ отъ него, азъ привикнахъ на сокътъ отъ ягодитѣ енгади-, наистина тѣ даватъ много приятно Бахусово питие“.

— „Прави какво искашъ. Но като идешъ отъ Римъ, кажи ми, въ какво положение сѣ тамъ държавнитѣ работи“.

— Не мога да ти кажа нищо добро. Не познавамъ азъ първия Римъ, не расте вече той, но пада“.

— „Какво казвашъ ти?“

— „Казвамъ както си е! Тукъ, естествено, не чувашъ тѣзи ежедневни потрясения, не усѣщашъ даже тази нечовѣшка, необикновена сила, която наклонява страната къмъ упадѣкъ. Нашитѣ богове сѣ побѣдени, нашитѣ богове пропадатъ! Да не говоримъ вече за нѣща които възбуждатъ само една тѣга; позволи ми днесъ да мисля, че твоитѣ домашни богове сѣ благосклони къмъ мене. Нощта е майка на тѣгата, но тукъ въ тази стая трѣбва да царува веселие. Заповѣдай на служителя да ти даде критско вино, а робътъ нека ти даде обуща и да приготви постеля. Ужасни сѣ за мене послѣднитѣ часове отъ нощта; да отидеме да спимъ съ време за да станемъ рано“.

Албинъ се съгласилъ, и желанието на Пилатъ било изпълнено. Обаче, когато робътъ, споредъ обичая, се приближилъ съ среберно блюдо къмъ Пилатъ, за да омие рѣцете си, този послѣдния си припомнилъ какъ, когато осѣждалъ Христа на смъртъ, омилъ рѣцетѣ си прѣдъ народа въ знакъ на това, че признава Исуса за невиненъ, лицето му се покрило тутакси съ страшна блѣдиость и видно било, че ужасенъ споменъ мѣчалъ душата му.

На другия день — това било срѣщу първи августъ — сутринята се разхождали Пилатъ и Албинъ изъ ул. на града Виена и съ явна мѣчителность и невнимание слушалъ другаря си, който му показвалъ разнитѣ части на града и блѣжититѣ паметници.

— „Не ще намѣришъ тукъ, казалъ Албинъ, нито една слѣда отъ владѣнието на Алброгитѣ. Отъ царуването на Юлия Цезаръ, тѣ не сѣ нападнали на града, за това животътъ въ Виена е тихъ и приятенъ и можешъ да прѣкарашъ въ спокойствие всичкитѣ дни, колкото боговетѣ ти позволятъ да прѣживѣешъ.“

„Виждашъ ли тукъ прѣдъ — насъ, това е императорския дворець; наистина малъкъ е и не толкова разкошенъ както онзи, който се намира въ Палатинската гора, обаче е доста широкъ за владѣтелитѣ, понеже не живѣатъ тукъ постоянно. Погледни на лѣво и ще видишъ тамъ

храма на Августа и Ливия и, ако юдейското слѣнце не е отслабило очитѣ ти, ти ще прочетешъ отъ тукъ и надписа: *Diuo Augusto et A Liwiae*. По натакътъ се намира храмътъ на стотѣхъ богове. Да заминемъ Пилате, изъ римския пътъ и да се приближимъ къмъ езерето, а отъ тамъ като идемъ до рѣката, ще подишаме свѣжъ въздухъ на моста. Виена, както виждашъ е приятно мѣсто за живѣние; въздухътъ е приятенъ, планинитѣ, които забикалятъ и украсяватъ града, го пазятъ въ сѣщо време и отъ бури. Ние се намираме на разстояние 15 мили отъ Лионъ. Рона събратава пътя до Моселъ и Арлекъ; тѣзи три забѣлжителни града, споредъ единъ императорски идиктъ припадатъ на Виена. Благодаря, Пилате, на сѣдбата, че ти е отредила тѣзи приятни градове до прѣкарашъ въ тѣхъ изгнанието си!“

Албинъ забѣлжалъ разсѣянностьта на своя гостъ, който билъ приковалъ погледа си върху издигающата се надъ брѣга на Рона мъгла; прѣзъ нея блѣскала украсена съ злато колесница и чувало се шумъ отъ тропането на коне.

— „Това е преторътъ съ свитата си“, казалъ Албинъ.

„Да се махнемъ отъ очитѣ му“, казалъ Пилатъ.

„О, дано той никога ме не види!“ Албинъ и Пилатъ кривнали въ квириналската улица, за да се върнатъ въ къщи и изведнажъ тѣлна отъ празни хора, привлечани отъ звуковетѣ на трѣбитѣ тичайки къмъ рѣката, за да видятъ претора съ неговитѣ войски, ги прѣсрѣщнала. Пилатъ неочаквано се видѣлъ раздѣленъ отъ своятъ другаръ и неговитѣ бързи крачки обърнала внимание на тѣзи, които го заобиколяли; защото Пилатъ съ продължителното си живѣние въ Юдея присвоилъ еврейскитѣ обичай, обноски, а така сѣщо и самото облѣкло. Самото негово лице, къдравитѣ му черни косми, черниятъ цвѣтъ на дрѣхитѣ му, безъ да гледа на това, че е билъ родомъ отъ Испания, го издавали по-вече като евреинъ, отколкото за римлянинъ.

„Пуснете този евреинъ, викали наоколо му, защото бърза да отиде на молитва!“

„Млади жени, — викали други гласове, пазѣте дѣцата си, защото влѣкътъ е избѣгалъ изъ клетката“. „Да го уловимъ и разпнемъ на кръстъ“, се обадилъ единъ дърводѣлецъ. Съ отпуснала глава и смиренъ видъ се промѣкналъ най-послѣ Пилатъ изъ тѣлпата и достигналъ до улицата, дѣто била къщата на неговия приятелъ. Тукъ го очаквало пакъ сцена отъ другъ родъ.

Той забѣлжалъ, че вратата на една къща, която му се сторила за къщата на Албина, били отворени и бърже влѣзалъ въ тѣхъ, но го обхваналъ страшенъ ужасъ, когато чулъ, че произнесли името му съ поразителенъ страхъ! Домакинътъ, който се занимавалъ заедно съ сѣмейството си въ плѣтение на рагозки, единъ день рано узналъ името на чужденеца, който билъ на изгнание въ Виена. И слѣдъ туку-що Пилатъ стѣпилъ на прага на къщата, домакинътъ го позналъ и, когато съ ужасъ произнесалъ името му, жена му и дѣцата му като чули това име, отъ страхъ изпуснали работата изъ рѣцѣтъ си. „Пилатъ!“ извикали всички заедно съ уплашенъ, треперящъ гласъ, и съ ужасъ се обърнали на друга страна, за да не гледатъ този страшенъ човѣкъ, който билъ причина за смъртъта на Искупителя. Въ този домъ живѣли хора, които изповѣдаали тайно Христовата вѣра. Пилатъ

молил да го приематъ въ дома си, но тѣ не разбрали какво имъ говори, защото той говорилъ на латински езикъ, като смѣсвалъ и еврейски думи, които съвсѣмъ не били разбираеми за тѣзи, къмъ които се обръщаль. Но тѣй като той нѣколко пѣти повтарялъ името на Албина, то домакиньтъ далъ знакъ на домашнитѣ си, да се успокоятъ, а самъ, като си спомнилъ Св. начала ва Християнското учение, спокойно се приближилъ до чужденеца, отворилъ вратитѣ и му показалъ къщата на Албина.

Албинъ въ врѣме на разходката билъ раздѣленъ съ Пилата отъ тѣпата, което безъ съмнение му е било приятно; тѣй като, да се покаже прѣдъ обществото другаръ на такъвъ човѣкъ, като Пилата, би значило да подхвърли себе сѣ на подозрение. Както и да било Албинъ се запрѣлъ да погледа преторьтъ, който се връщаль, поздравилъ го и като придворень изви-калъ „да живѣе императорьтъ“. Послѣ това похвалилъ гвардията, така сѣщо и хубостъта на конетѣ, и съ бавни брачки се отправилъ за у дома си, дѣто намѣрилъ своятъ приятель въ отчаяние.

— „Мене ме позвахъ! се провиквалъ Пилатъ, като забѣлѣзалъ Албинъ, — дѣцата на улицата ме показватъ съ прѣстъ. О, Албине! припомни си какъ ние още въ дѣтскитѣ години свързахме дружба помежду си и какъ, когато бѣхме дѣца, играехме заедно. Припомни си, какъ ние заедно ходихме на война и заедно принасяхме жертва на боговетѣ — припомни си казвамъ миналото, което тѣй ни съединява и дай убѣжище въ къщата си на този, който е прѣслѣдванъ отъ всички“.

Албинъ, трогнатъ отъ тѣзи възвания, едва можель да изговори нѣколко неразбирани думи, взель ржката на Пилатъ и я стисналь.

— „Както се вижда и въ Виена имъ християни“, казалъ Пилатъ, като чупѣлъ ржцѣ надъ главата си.

— „О, тѣ сж сега на всѣкадѣ, като изключимъ само нашитѣ храмове“, казалъ Албинъ. „Мигаръ ти се страхувашъ отъ тѣхъ?“

— „Да, азъ се страхувамъ отъ тѣхъ; азъ се страхувамъ отъ цѣлия свѣтъ: юдеи, римляни, християни — всички тѣ сж ужасни и умразни за мене. Римлянитѣ виждатъ въ мене прѣстѣжникъ, върху когото виси гнѣвътъ на императорьтъ; юдейтѣ — суровъ проконсулъ, който ги е прѣслѣдвалъ, а християнитѣ — убицеца на тѣхния Богъ“.

— „Тѣхния Богъ? Проклетницитѣ!“

— „Албине, въдръжъ езика си! Мигъръ ти не знаешъ, че те се покланятъ на Назорянини, който се е родилъ въ пещера и умрѣ на кръстъ. Не биха го почитали тѣ, ако той бѣше живѣль въ златни дворци, на пурпурни килими. Албине, азъ прѣдавамъ моята постѣжа на твоята другарска прѣсѣда; сѣди: достоенъ ли съмъ азъ за твоего гостопримство!“

Пилатъ сѣдналь на издигнатото крѣсло и казалъ: „заповѣдай, Албине, да затворятъ вратитѣ на тази стая и да стоятъ слугитѣ на стража при прага ѝ, защото ухото на императора се намира на всѣкъдѣ. А сега слушай ме, Албине; всичкото мое нещастие произлиза отъ смъртъта на този Назорянинъ; зарадъ него Тибериий ме прокле, зарадъ него азъ съмъ изгоненъ отъ Калигула; храбростъта на християнитѣ, която днесъ заплашва държавата, води началото си отъ планината Голгота. Ако Исусъ не бѣше осѣденъ на смъртъ, него-

витѣ ученици никога не щѣха да прѣкрачатъ морето и рѣката Иорданъ. Неговата смъртъ е произвела толкова мъченици! Но бихъ ли могълъ азъ да попрѣча на тази смъртъ?! Когато азъ се рѣшихъ да напусна Римъ, за да заема мѣстото на Валерия Гракхи, повика ме Сеянъ и ми даде инструкция. „Ти знаешъ, каза той, римската политика и ще бѣде достатѣчно да ти кажа само двѣ думи. Юдея е страна плодородна, покорена съ оржие и сега нашето владѣние трѣбва да довърши нейното пълно покорение. Ние сме дали на юдеитѣ царъ отъ тѣхната народност, оставили сме имъ храмоветѣ, законитѣ и религията. Това е единъ гордъ и храбръ народъ, неговитѣ лѣтописи сж пълни съ юнишки дѣла и той ги знае твърдѣ добрѣ. Управлявай умно, щото юдеитѣ да те приематъ като чужденецъ, който гостува у тѣхъ, а не като деспотъ, който ги държи подъ иго“.

„Азъ трѣгнахъ съ жена си и слугитѣ си и по ижтя срѣщнахъ Тибериия, който се връщаше отъ Панония. Щомъ забѣлѣзахъ императорската колесница, азъ излѣзохъ изъ своята, за да поздравя императора. Той още въ Бруидузия узналь за моето назначение въ Юдея и, като похвали този изборъ, милостиво ми подаде ржа и каза: „Понтий! прѣкрасно намѣстничество ти се паднало; управлявай го енергично и кротко. Грижи се за общественото благо, като се ржководишъ отъ здравия разумъ и помни римската политика: да дарява свобода на побѣденитѣ и да покорява гордитѣ, — иди и бѣди щастливъ“.

„Видишъ ли, Албине, че по-напрѣдъ мене ме очакваше добро и щастие“.

„Стигнахъ азъ въ Иерусалимъ, тѣржественно стѣпихъ въ територията и дадохъ блѣстящъ пиръ, на който поканихъ юдейскитѣ чиновначалници, първосвещеника и най-виднитѣ отъ членоветѣ на най-висшия свѣтъ, но никой отъ поканетитѣ не се яви въ опрѣдѣления часъ. Това бѣше обида за мене. Два дни по-послѣ първосвещеника ме посѣти. Той бѣше мрачен, пълень съ таинственостъ и ме увѣряваше, че тѣхната религия не имъ позволявала да стоятъ на една маса съ езичницитѣ. Отъ начало ми се струваше, че трѣбва да приема това извинение приятелски, но-послѣ видѣхъ, че побѣденитѣ стоятъ на неприятелска нога противъ побѣдителитѣ. Въ това врѣме отъ всичкитѣ побѣдени градове Иерусалимъ бѣше най-труденъ за управление. Въ обществото царуваше такова вълнение, че азъ почти всѣки день можахъ да очаквамъ възстание, а за неговото прѣдпазване имахъ само единъ центурий съ шеста войници. Азъ писахъ нѣ префекта въ Сирия да ми прати войска на помощъ, но той ми отговори, че едва има за себе си достатѣчна сила. Грамадната обширностъ на нашето отечество е наше нещастие, ние имаме много покорени, но имаме малко войска за да удържимъ на тия покорени народи въ подчиненостъ“.

„Отъ всичкитѣ извѣстия, които постоянно пристигаха и пълнеха преаторията, едно особено ми обръщаше вниманеето. Така, моитѣ тайни агенти ми донасяха, като за обществено дѣло, че въ Галилея се появилъ мъжъ съ благо одни и святи нрави, съ силно и увлѣкающе краснорѣчие, който обикалялъ градоветѣ и крайморскитѣ страни, като училъ народа на новъ законъ и проповѣдвалъ отъ името на Бога, като неговъ пратеникъ. Отъ начало азъ мислѣхъ, че може би той се мъчи да раз-

бунтува народа противъ насъ, но наскоро се убѣдихъ, че това страхуване е напраздно, — Исусъ Назарянинъ говорѣше като доброжелателъ на всички Единъ пѣтъ азъ минавахъ прѣзъ пазаря при Силое; тамъ забѣлѣзахъ тѣла отъ множество народъ, а въ срѣдата младъ човѣкъ, които бѣше се опрѣлъ на едно дърво и спокойно говорѣше своята проповѣдь на народа. Донесоха ми, това е Исусъ, но азъ и безъ това бихъ го позналъ, — тъй рѣзко се отличаваше той отъ слушателитѣ си! Той изглеждаше тридесетъ годишенъ; златиститѣ косми на главата и брадата му придаваха особенъ цвѣтъ и на неговото лице. Никога азъ не съмъ виждалъ погледъ и лице, които биха дишали такава кротость! Неговиятъ величественъ видъ бѣше свършено противоположенъ на чернитѣ негови слушатели. За да не прѣчи моето присѣствие на проповѣдника, азъ заповѣдахъ на тайния си агентъ Манлий, незабѣлѣзано да се смѣси съ тѣлата и да изслуша всичко, за каквото говори проповѣдника, а самъ азъ се отстранихъ по надалечъ. Манлий Магниузъ бѣше внукъ на онзи началникъ на заговора, който бѣше повдигнатъ противъ Кателина въ Етрурия, отдавнашенъ жителъ на Юдея, за това добръ разбираше еврейския езикъ и при това той ми бѣше свършено прѣданъ; значи азъ можахъ да се довѣря на него. Като се върнахъ въ преторията, азъ намѣрихъ Манлия, който вѣрно ми прѣдаде всичко, за което е проповѣдвалъ Исусъ въ Силое. Никога не съмъ чувалъ азъ и никога не съмъ челъ въ съчиненията на философитѣ, колкото и да бѣде свършено, което би могло да се сравни съ това, каквото Манлий чулъ. Единъ юдей отъ заговорницитѣ, отъ безпокойнитѣ, съ каквито е напълненъ Ерусалимъ, попиталъ Исуса: грѣбва ли да плащатъ данѣкъ на Кесаря? Исусъ му казалъ: „дайте кесаревото на кесаря, а Божието на Бога“; ето защо азъ не намѣрихъ причина да отнема свободата на Назорянина. Наистина, азъ имахъ пълна власть още при първата му дума къмъ народа да го хвана и пратя въ Pontus Euxinus, но такава постѣпка ми се видѣ за противна на справедливостта и разсѣдѣка. Исусъ не бѣше, нито бунтовникъ, нито заговорникъ, за това азъ трбваше да го взема подъ своя закрила, макаръ и да го не познавахъ, и да му дамъ пълна свобода да говори, да дѣйствува да събира хората и да се заобикаля съ ученици и почитатели, които ходѣха постоянно слѣдъ него изъ пустинитѣ и планинитѣ. Императорътъ никога не е издавалъ приказъ да се стѣсняватъ учителитѣ и слушателитѣ, и ако нѣкога религията на нашитѣ бащи (което Бодъ да пази) бѣде принудена да слѣзе отъ сѣдната, то това Римъ ще дължи на своята благородна отстѣпчивость, а азъ нещастния ще бѣда въ това врѣме орѣдие на тая дѣятелна таинствена сила, която християнитѣ наричатъ провидѣние, а ний — сѣдба“.

„Неограничената свобода, съ която Исусъ се ползуваще, раздравила вишитѣ класове на юдейския народъ. И наистина, Исусъ не прѣмълчаваше ни най-малко на тия висши класове, и това ми даде поводъ да му дамъ пълна свобода. „Книжници и фарисеи, — казвалъ имъ той, вий сте ехиднови рожби, вий приличате на окичени съ цвѣтя гробове!“ Другъ пѣтъ ядливо хулилъ богатата милостиня на гордия фарисей и казвалъ, че парата (obulus), която тайно отъ сърдцето подарила вдовицата,

била прѣдъ Бога по драга отъ богатата милостиня на горделивеца. Всеки денъ се носѣха все по нови оплаквания отъ този смѣлъ изобличителъ на пороцитѣ и прѣдрасѣдѣнитѣ; азъ приемахъ постоянно тѣжители, които прѣдаваха жалбитѣ си на моята прѣсѣда и ме убѣждаваха, че Исусъ се мъчи да погуби всички. Не е прѣвъ случаятъ, дѣто въ Иерусалимъ сѣ убивали съ камане тѣзи, които се наричатъ пророци, и когато преторитѣ не сѣ вършили това, което е угодно на народа, той се оплаквалъ на Кесаря. Това азъ примислихъ и сега, та писахъ на Кесаря писма за помощи. Сенатътъ похвалилъ моето прѣдприятие, но подкрѣпа съ военна сила ми бѣше отказана, макаръ и сенатътъ да даваше надѣжда, че слѣдъ свършването на войната съ партянитѣ, иерусалимския гарнизонъ ще бѣде подкрѣпенъ. Праздна бѣше тази надѣжда, особено за това, че нашата война съ партянитѣ никога не можеше да има край. И понеже азъ нѣмахъ възможность да прѣдварди възстанието съ помощта на войската, то се рѣшихъ самъ азъ, преторитѣ да възвѣрна спокойствието на града. Като се упѣтихъ къмъ преторията, азъ повикахъ Исуса при себе си. Той послуша заповѣдта ми и се яви“.

„Сега, когато съмъ въ прѣминала възраст не се очудвамъ, че ме налѣтва понѣкога страхъ, по въ онова врѣме азъ бѣхъ младъ и добъръ, а испанската ми кръвъ, смѣсена съ римска, не ми позволяваше да бѣда снисходителенъ; обаче когато влѣзе Назорянина въ базиликата, въ която азъ се разхождахъ, стори ми се, че въоръжена ръка задържаше моитѣ крачки и златнитѣ, посвѣтени на Кесаря портрети, които бѣха накачени по стенитѣ, като че ли издаваха въздишки. Той застава прѣдъ мене съ силата на невинния и съ простиятъ си изгледъ и ми каза: „Ето ме!“ Съ трепетъ и очудване се вгледахъ азъ въ него въ продължение на нѣколко минути, най-послѣ прѣкъснахъ мълчанието и съ гласъ, който издаваше моето вълнение, му казахъ: „Исусе отъ Назаретъ! Вече ставатъ три години отъ какъ ти азъ прѣдставихъ свобода да говоришъ на народа, и не съжелявамъ за това, защото ти всекога си гоѣорилъ умно. Не зная, челъ ли си Сократа или Платона, но твоето учение е надѣхано съ величественна простота, която те поставя по-високо отъ всички философи. За тебе знае Кесаритѣ, а азъ неговиятъ намѣстникъ въ Иерусалимъ се радвамъ, че той ти е дарилъ свобода да проповѣдвашъ, която ти напълно заслужавашъ. Но безъ да гледамъ на това, азъ не мога да скрия отъ тебе, че твоето учение възбужда силна и ужасна умраза противъ тебе, ала не се очудвай, че имашъ толкова много неприятели; и Сократъ е ималъ врагове, които сѣ го докарали до смъртъ. Твоитѣ врагове дѣлятъ гневътъ си между тебе и мене: тебе те мразятъ за учението ти, а мене, — че ти давамъ свобода; мене даже ме обвиняватъ и въ това, че азъ като че ли съмъ въ сѣюзъ съ тебе за отнемание и на тази малка свобода, която Римъ е оставилъ на евреитѣ. Не ти забранявамъ да проповѣдвашъ, не мисля да ти давамъ заповѣди, но желая, щото да щадитѣ гордостта на твоитѣ врагове, за да се не въоръжатъ противъ тебе, а азъ не бихъ се принудилъ да употрѣбя топоры и прѣчки, които се намиратъ тукъ, повече да показватъ моята власть, отколкото за наказание.“

Слѣдва.

Изъ допискитѣ.

Отъ София „единъ баща“ ни пише за развалата, която единъ учителъ по народностъ руски еврейнъ съ име Левенсонъ, сѣе между дѣтата. Така, той ни съобщава, че дѣтето му разказвало, речения учителъ имъ не давалъ да се молятъ Гогу, както това е установено отъ правилницитѣ, и разказвалъ, че народността и отечеството сж глупости; той „единъ баща“ съжялява много за тия явления въ училището и моли г. Министра на Народното Просвѣщение да обърне сериозно внимание на това и да отстрани туй зло отъ нашитѣ училища.

Ние правимъ извлѣчение изъ туй дълго писмо и съобщаваме само факта, за който се спомена. Ние обаче не можемъ, ни да отречемъ, ни утвърдимъ; туй което можемъ да сторимъ е: да помолимъ Министра на Народното Просвѣщение да направи нужната анкета, и, ако се уваже, че съобщаванитѣ отъ „единъ баща“ факти сж вѣрни, тогава въ името на високитѣ и скъпи интереси, не на Църквата, а на отечеството ни, часъ по скоро да отстрани речения безотечественикъ учителъ отъ училището.

Освѣтъ тия високи и скъпи отечествени интереси, туй го изисква и самия училищенъ правилникъ § 57.

Нека не се оскръбляватъ чувствата на родителитѣ отъ подобни безъ вѣра и отечество людие и нека не се охлаждава топлината на народа къмъ училищата отъ такива пришелци.

* *

Отъ с. Ракитница Видинско. св. Калчевъ ни пише слѣдното: „Вамъ е извѣстно, че въ картитѣ се намира карта съ име „попъ;“ картоиграчитѣ, като играятъ викатъ: хвърли „попа,“ цакни „попа“ и пр. Туй не съставлява ли оскръбление за личността на свещеника и не подкопвали авторитета му. Той мисли, че това е вужно да се отстрани и може туй да стане много лесно, толко повече, че сега картитѣ сж държавенъ монополъ и държавата ще приготви картитѣ за игра.

* *

Съобщаватъ ни отъ Фердинандъ, че на 28 юний т. г. В. Просвещеный Кирилъ Видински митрополитъ посѣтилъ гр. Фердинандъ, посрѣщнатъ най радушно отъ населението. На 29 — деньтъ на св. Апостоли Петра и Павла Високопрѣосвещения иерархъ служилъ тържественна служба, въ врѣме на която държалъ пастирска проповѣдь. Църквата била прѣпълнена отъ благочестиви християни, не само отъ града, но и отъ околнитѣ близни села, дошли да цѣлуватъ рѣка на архирея и да взематъ архипастирскитѣ му благословения. Сжщия день слѣдъ обѣдъ В. Пр. Митрополитъ заминалъ за гр. Берковица, изпратенъ съ най-голѣмо тържество. Дописникътъ ни утвърждава, че подобни архирейски обиколки много благотворно влияние иматъ за подигане религиозността въ християнитѣ и за омаломощаване проповѣдитѣ на нашитѣ богоборци учители. А знае се, че въ Фердинандската околия такива учители изобилствувахъ прѣзъ 1904 г., та населението бѣ затворило училищата и отказваше да пустне тия учители.

* *

Свещ. В. Поповъ, който се намира въ Сърбия, въ Брестовачнитѣ бани ни описва положението на духовенството въ Сърбия. Понеже нѣкои вѣстници въ насъ бѣхъ изказали мнѣние, че на нашето нисше духовенство трѣбва да се даде право да участвува въ изборитѣ и да бѣде избирано за народни прѣдставители, като сочехъ за образецъ сръбското духовенство, което благоувало отъ тия права, благогов. свещеникъ пише: „Азъ чрѣзъ лични наблюдения ненамѣрихъ нищо въ живота на сръбския свещеникъ, къмъ което бихме можали да се стрѣмимъ ние, българскитѣ свещеници. Сръбското духовенство, поради правото да прави избори, да бѣде избираемо за народни прѣдставители и да се мѣси въ политическитѣ борби — ставало е партизанско, раздѣлило се споредъ числото на политическитѣ партии, и помежду му нѣма никакво единство, никаква любовъ, никакво братолюбие. Туй партизанство, вгнѣздено по срѣдата му, е унизило достойнството на свѣщеника въ очитѣ на народа. Свещеникътъ въ Сърбия, или е любимецъ или врагъ — споредъ политическитѣ свои убѣждения. На своитѣ съпартизани той е любимецъ, за християнитѣ, принадлежащи на други политически партии, той е врагъ. Но, и единитѣ, и другитѣ не гледатъ на свещеника като на свой духовенъ отецъ, а като на чиновникъ и го именуватъ обикновено „спяхия“ — име на нѣкогашнитѣ турски изѣдници на сиромашията. Свещеникътъ партизанинъ, когато е на властъ партията му, става високомеренъ и грубъ къмъ своитѣ енориаши не съпартизани, а пкъ „спяхия“ къмъ своитѣ съпартиани. Дори и къмъ духовното си началство той е непокоренъ и вироглавъ, защото е увѣренъ, че никаква каноническа дисциплинарна мѣрка не може да се вземе срѣщу силния партизанинъ свещеникъ. Той е обезпеченъ материално, въ пкъ за това моралното му значение е свършено паднало. Отношенията между него и паството му почиватъ на партизанство и нѣматъ никакво дружелюбие, никаква искреность. Отъ тукъ, религиозността, явно се вижда, е опаднала и една силна индиферентность къмъ църквата е обзела всички. Видѣхъ се съ единъ прѣосвящ. епископъ, и той не отрече тия мои впечатления.

Като видѣхъ това положение тукъ, сѣтихъ се за ония наши нѣкои събрата, които проповѣдватъ и настоятелно ищатъ, щото на свещенството да се плаща отъ държавата и да му се дадѣла избираемость за народни прѣдставители. Незная, въ вѣрвамъ, че ако бѣхъ на моето мѣсто и бѣхъ видѣли унижения авторитетъ на сръбското духовенство въ очитѣ на народа, бихъ се съгласили съ мене да кажемъ: „Прѣдпочелъ бихъ да ни отнематъ и туй, що ни е дадено отъ държавата, нѣ само да останемъ тѣй, както сме днеска въ срѣдата на своето паство; прѣдпочелъ бихъ да бжлемъ бѣдни, нѣ обичани“ уважавани отъ паството, отколкото богати, а ненавиждани и безъ никакво значение между еноршияшитѣ. Като гледамъ нетоплото отношение между висшето духовенство въ Сърбия — създадено отъ партизанската зараза вгнѣздена между първото — душата ми се цѣлни съ радостъ, па и гордостъ, дѣто между нисшето духовенство и наши архипастири владѣе: отеческа любовъ отъ тѣхъ къмъ насъ и синовно почитание и прѣданость отъ насъ къмъ тѣхъ; дѣто тѣ

всѣкога се грижатъ за насъ свещеницитѣ, било за нашето материално обезпечение, било за нашето морално и умствено издигане, на което за доказателства служатъ различнитѣ узаконения и наредби.

* *

Единъ отъ начинитѣ за образуване енорически библиотеки. Свещ. Пачевъ къмъ тоя въпросъ изказва мнѣние, че за да може да се образуватъ енорийски библиотеки, нужно е, щото свещеника да се не двои отъ интелигенцията въ града или селото. Тамо, къдѣто има читалище, свещеникътъ да бѣде единъ отъ най-ревностнитѣ членове, да ръководи младежта да държа сказки съ религиозно-правствено съдържание и да поддържа по такъвъ начинъ благочестието между тая младежъ. Оближението съ нея — а не отстранението, е силно срѣдство да може свещеника да въздѣйствува върху пейнитѣ стрѣмления и да ги упътва, регулира и имъ дава правилна посока. Чръзъ туй свое влияние свещеника може отъ читалищната библиотека да създаде истинска енорийска библиотека, която да послужи, не само за свещеницитѣ, не и за интелигенцията.

Освенъ това, той изказва още и таково мнение, че, за пдържането на библиотеката трѣбва да се взима една частъ отъ църковнитѣ приходи. Изобщо казано, свещеникътъ трѣбва да бѣде съ интелигенцията, и тамо, къдѣто има читалища, той да бѣде душата на туй читалище, а дѣто нѣма, църковната библиотека да служи като читалище, къдѣто да бѣде събрана мѣстната младежъ.

Тия свои мисли благоговѣйни свещеникъ основава на собственъ опитъ и познава тѣхната приспособимостъ.

* *

Отъ с. Новачене, орханийско, учителтъ г. Ст. Кринчевъ ни съобщава също таково отрядно явление.

Ревностъ къмъ църквата е била съвършено липсала въ христианитѣ, и св. Служба не е посѣщавана отъ никого. Това е било до дожаждането въ селото на сегашния свещеникъ. Когато той дошълъ и забѣлѣжилъ тая апатия, почналъ своята свещеннослужителска дѣятелностъ. Редовно всѣка сутринъ и вечеръ държалъ правило; всѣки недѣленъ и празниченъ день служилъ св. Литургия и държалъ кратки нѣ съдържателни рѣчи — и сѣмето паднало на добра почва. По-прѣди селенитѣ — мъже и жени — не стѣпвали въ църква, а слѣдъ дѣятелността на свещеника и неговитѣ рѣчи, църквата почнала да се пълни съ богомолци. Интересни сж свѣдѣнията, които ни съобщава г. Кр. за числото на посѣтителитѣ прѣзъ първата седмица на великия постъ. Така: въ *понеделникъ* сутринъта били 8 мъже и 21 жени, а вечеръта 6 мъже и 19 жени; *вторникъ*: сутринъта 14 мъже и 28 жени, а вечеръта — 11 мъже и 22 жени; *срѣда*: сутринъта 20 мъже и 57 жени, а вечерта — 16 мъже и 52 жени; *четвъртъкъ*: сутринъта 16 мъже и 52 жени, а вечеръта — 15 мъже и 52 жени; *петъкъ*: сутринъта 20 мъже и 57 жени, а вечеръта — 23 мъже и 59 жени; *сбота*: сутринъта 43 мъже и 113 жени, а въ *недѣля*: на св. Литургия сж присѣтствували 78 мъже и 149 жени. Въ вторникъ сутринъта и петъкъ вечеръта въ църквата сж била и ученицитѣ, заедно съ учителитѣ*.

Ето статистика за подражение, която всѣкога ще

може да покаже, кога оскъждва ревността въ христианитѣ, и кога тя прѣзобилва. Подобна статистика не, е злѣ да се води и прѣзъ цѣлата година, нѣ тя да обема не само, кога колко христиани сж присѣтствували въ църква, нѣ кога и колко правила и св. Служби сж извършвани отъ свещеника и колко рѣчи сж държани отъ него и при какви обряди и случаи. Друго утѣшително явление се забѣлѣзва тукъ въ тия двѣ села; учителитѣ тукъ сж другари на свещеника; въ тия села училището и църквата сж уловени рѣжа за рѣжа. И нека вѣрватъ, че тѣ сп избрали най-правия и спасителенъ пѣтъ. Успѣхътъ е осигуренъ.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛѢТОПИСЬ.

Вжтрѣшенъ отдѣлъ

Отпътували синодални архиереи. Негово Високопрѣосвещенство прѣдседателствующиятъ на Св. Синодъ св. Варчанский Константинъ на 20 того е отпътувалъ на единъ мѣсеченъ задграниченъ отпущкъ ва Виши, южна Франция.

Синодалнитѣ членове Тѣхни Високопрѣосвещенства св. Варненский и Прѣславский Симеонъ и св. Доростолский и Червенский Василий отъ 14 того сж въ св. Рилска обитель.

Утвърденъ игуменски изборъ. Както се научаваме отъ положителенъ източникъ, отъ разслѣдванята, направени по обвиненията, що бѣха напечатани въ нѣкои отъ тукашнитѣ вѣстници противъ иеромонаха Давида, братъ на Троянската Св. Обитель, се е оказало, какво всичкитѣ тия обвинения, сж безосновни. Поради това, св. Синодъ въ едно отъ послѣднитѣ си засѣдания е утвърдилъ избора, съ който Иеромонахъ Давидъ бѣ избранъ за игуменъ на Троянската Св. обитель.

Помощъ за паметникъ на от. Неофита Рилски. Вѣхме хронкирали въ единъ отъ по-прѣднитѣ си броеве, че министерството на народното просвѣщение е взело похвалната инициатива чръзъ вечеринки и забавления да се събератъ суми за постройването паметникъ на отца Неофита Рилски. Въ желанието си и църквата да помогне въ осществлението на благородното това дѣло, св. Синодъ е рѣшилъ да прикани управлението на Рилската св. Обитель да прѣдвиди въ бюджета си за слѣдующата година една сума отъ 1,000 л. за въздигането на проектирания паметникъ.

Запрѣщение за събиране волни помощи за мѣнастиритѣ. Св. Синодъ, като е взелъ прѣдъ видъ, че отъ събираниитѣ волни помощи (чръзъ токцидиоти) за мѣнастиритѣ тия послѣднитѣ иматъ твърдъ малко полза, понеже помощитѣ едва стигатъ за издържката на самитѣ такцидиоти, — съ окръжно заанапрѣдъ запрѣщава да се събиратъ помощи за мѣнастиритѣ чръзъ пантахузи, и прѣпорѣчва на епархийскитѣ началства да се прѣдложи на мѣнастирскитѣ началства да се заловятъ по-усърдно съ обработването на монастирскитѣ земи.

Съ окръжно № 2626 отъ 3 того запрѣщава се също всѣкаква просия и на монахинитѣ.

По оплакването на силистренци противъ учителитѣ — безбожници. Вслѣдствие писменото оплакване на силистренци до министерството на народното просвѣщение противъ учителитѣ безбожници и социалисти, въ Силистра, което оплакване прѣпечатане въ единъ отъ послѣднитѣ си броеве, — натоваренъ е билъ съ разслѣдването на работата тамошниятъ околийски училищенъ инспекторъ, който вече повикалъ и разпиталъ почти всичкитѣ подписавши заявлението граждани.

Както се учимъ, отъ разпитътъ напълно се установявали изложенитѣ въ заявлението факти. Почти всички разпитани заявили, че напълно поддържатъ подписаното отъ тѣхъ заявление, а нѣкои даже казали, че изложеното въ заявлението е много по-малко отъ самата дѣйствителностъ.

Ще видимъ какво ще направятъ надлѣжнитѣ училищни власти, ако, наистина, разслѣдването тѣй категорично е установило оплакването на силистренци.

Вншнень отдѣлъ

Новъ германски старокатолически епископъ. Напоследъкъ въ Бонъ се събрали прѣдставителитѣ на старокатолицитѣ въ Германия, за да си изберътъ новъ епископъ на мѣстото на починалия Д-ръ Веберъ. За такъвъ е билъ избранъ сегашниятъ намѣстникъ на епископята свещеникъ Йосифъ Демель. Новиятъ епископъ е изучавалъ правото въ Мюнхенския университетъ и послѣ това дълго врѣме е служилъ въ бенедиктинския манастиръ въ Мюнхенъ. Демель, заедно съ другитѣ ревнители на истината, се е отказалъ да приеме постановленията на ватиканския съборъ отъ 1870 г. Подиръ тсва е изучавалъ богословието въ Бонъ при старокатолическитѣ водители Райшъ, Лангенъ и др. Въ 1875 год. е билъ ржкоположенъ за свещеникъ, и недълго слѣдъ това е взелъ свещеническото мѣсто на Райша въ Бонъ. Прѣвъ мѣсець януарий покойниятъ епископъ Веберъ го е назначилъ за свой главенъ намѣстникъ, а подиръ смъртта на Вебера е билъ назначенъ за главенъ намѣстникъ на старокатолицитѣ въ Германия. Старокатолицитѣ се надѣватъ, че новозабранитъ имъ епископъ, като се е намиралъ въ постоянно съобщение съ корифеитѣ на старокатолицизма и въ близки сношения съ първитѣ двама старокатол. епископи, ще съумѣе умно, мъдро и достойно да ржководи повѣреното му паство. Той се отличава съ вѣрностъ къмъ опрѣдѣленитѣ вече старокатолически принципи.

Прѣдставителство на папата въ Русия. Западнитѣ вѣстници вече заговорватъ, че папата, при новото положение на работитѣ въ Русия, щѣлъ да иска да изпрати при руския дворъ свой прѣдставителъ, своя делегация. Той не се рѣшавалъ да иска нунциатура, защото учрѣждаването на такава би срѣщнало опозиция въ дипломатическия свѣтъ (нунциятъ обикновенно се счита за най-първия членъ на дипломатическото тѣло) и въ самия руски дворъ.

Учрѣждаването на такава делегация католицитѣ считатъ като естѣствено дѣло послѣ прокламирането въ Русия на неограничеността въ дѣлата на вѣрата. Съ една дума, папството вече започва въ Русия дѣлото си по-активно, и затова се стреми къмъ испращанieto на особенъ свой агентъ въ Русия и прѣдъ рускитѣ власти.

Имуществата на „Гроба Господень“ въ Буковина. На „Гроба Господень“ въ Палестина отдавна още врѣме сж били подарени богати имущества въ Буковина отъ православни тамошни боляри. Тия имущества, както и много други такива сж били завѣщани на гроба Господень за „вѣчни врѣмена“. Но иерусалимската патриаршия е рѣшила да продаде тия имущества за изплащане на единъ свой дългъ на нѣкои виенски банки. Противъ това рѣшение на патриаршията се подигнаха ропоти и неодобрения, както отъ страна на грѣцкия, тъй и отъ страна на руския печатъ и общество. При все това, както съобщава иерусалимскиятъ грѣцки журналъ „Новъ Сионъ“ (1906, № IV, стр. 446), имѣнията сж били продадени, съ стгласието на синода на иерусалимската църква и съ ходатайството на буковинския митрополитъ Владимиръ, за 1,600,000 корони.

По тая начинъ светиятъ Гробъ Господень се лишава отъ още едно свое имущество, подарено му отъ благочестиви пожертвуватели за вѣчно ползувание.

Раздѣлата на църквата и държавата въ Франция и папското рѣшение. Съгласно една отъ последнитѣ кореспонденции на мѣрдавния виенски вѣстникъ „Neue Freie Presse“, папата Пий X вече билъ почти съвсѣмъ рѣшенъ да възприеме миролюбивото разрѣшение на църковно-държавния конфликтъ въ Франция, т. е. да се съгласи да признае за законна раздѣлата на държавата отъ църквата. Това е било прѣпоръчано на папата и отъ ватиканската комисия, натоварена да изучава обговарваното дѣло, и да прѣгледва и да оцѣни рѣшенията достѣжно това на събора на французкитѣ епископи. За туй миролюбиво разрѣшение на въпроса особено влияело обстоятелството, какво по-гольмата частъ отъ французкитѣ клиръ е за признаването на раздѣлата.

Папското рѣшение по въпроса било вече ужъ написано отъ самия папа и наскоро щѣло да бжде оповѣстено Прѣдположенията ни, значи, че папството не ще се рѣши на една война съ Франция, досаждаатъ да се оправдатъ.

КУРСЪ

по Източното църковно пѣние.

Въ гр. Карлово се открива едномѣсеченъ курсъ по Източното църковно пѣние (отъ 10 юлий до 10 августъ) ржководенъ отъ Д. н. Ивановъ, учителъ, и други вѣщи по пѣнието лица. Записването на желающитѣ продължава до 8 юлий. Приематъ се новоначинающи и лица слабоподготвени по споменатото пѣние за усвѣршенствуване. Таксата е 5 (петъ) лева внасяна при записването. — Всички запитвания се отправятъ до Ст Стойчевъ — въ Архиерейското намѣстничество.

Забѣлжоска. Курсетъ ще продължава и прѣзъ другитѣ лѣтни сезони.

Д-ръ Н. ВОЯДЖИЕВЪ

Хирургъ-зболѣкаръ въ София.

Улица „Раковски“ № 119, срѣщу Военния Клубъ.

Пломбирание на разедени зжби и лѣкувание на болни вѣнци

Специална лаборатория за

ИСКУСТВЕНИ ЗЖБИ

по най-усвѣршенствована метода, които по нищо не се различаватъ отъ естественитъ зжби. **ЦѢНИ УМѢРЕНИ.**

3—10

Варненска и Прѣславска Митрополия.

Обявление

Въ Варненската и Прѣславска епархия има слѣдующитѣ вакантни енории:

Варненска духовна околия.

П-ра Балчишка градска	съ 167	къщи
Климентовска селска	„ 192	„
Константиновска селска	„ 240	„
Кьомюрлюшка	„ 247	„
Каварненска П-ра	„ 200	„

Добришка духовна околия.

Карасуларска селска	съ 250	„
---------------------	--------	---

Прозадийска духовна околия.

Новоселска П-ра селска	съ 273	„
Реджебъ Махаленска селска	„ 160	„

Шуменска духовна околия.

Дурмушка селска	съ 167	„
Хасанъ Факѣлийска селска	„ 150	„

За тѣзи енории се търсятъ свещеници или кандидати за такива. За селскитѣ енории кандидатитѣ трѣбва да сж свършили духовно или срѣдне учебно заведение или най-малко IV класъ съ много добъръ успѣхъ, а за градската — трѣбва да иматъ непрѣменно пълно срѣдно образование: духовно или свѣтско.

Прошенията съ документитѣ да се испращатъ на името на епархиалния архиерей.

Гр. Варна, мѣсець юлий 1906 г.

Отъ Митрополията.